

В.Ф. БЕСЕДІН,
д.е.н., професор

Дефляційна складова валового внутрішнього продукту

У статті показана необхідність подальшого вдосконалення модельного апарату декомпозиції економічного розвитку і пропонується аналітично обґрунтований підхід до розрахунку складових ВВП. Наводяться розрахунки фізичної і дефляційної складових у ВВП України за 2010–2014 роки у цінах попереднього року і у цінах 2010 року.

Ключові слова: інфляція, дефляція, факторний аналіз, розвиток економіки, декомпозиція, індекс–дефлятор, номінальний і реальний ВВП.

В.Ф. БЕСЕДИН,
д.э.н., профессор

Дефляционная составляющая валового внутреннего продукта

В статье показана необходимость дальнейшего совершенствования модельного аппарата декомпозиции экономического развития и предлагается аналитически обоснованный подход к расчету составляющих ВВП. Приводятся расчеты физической и дефляционной составляющих в ВВП Украины за 2010–2014 годы в ценах предыдущего года и в ценах 2010 года.

Ключевые слова: инфляция, дефляция, факторный анализ, развитие экономики, декомпозиция, индекс–дефлятор, номинальный и реальный ВВП.

V. BESEDIN,
doctor of economics, professor

Deflation constituent of gross internal product

In the article the necessity of further perfection of model vehicle of decoupling of economic development is shown and the analytically reasonable going is offered near the calculation of making GDP. Calculations over are brought by physical and deflation constituents in GDP of Ukraine for 2010–2014 in the costs of previous year and in prices 2010 year.

Keywords: inflation, deflation, factor analysis, development of economy, decoupling, nominal and real GDP.

Постановка проблеми. Підвищення ефективності макро-економічної політики держави потребує більш точного визначення складових валового внутрішнього продукту (ВВП), першою чергою у частині його зміни за рахунок динаміки цін і за рахунок зміни кількості вироблених товарів і послуг. Тобто постає завдання подальшого удосконалення розподілу (декомпозиції) ВВП на його фізичну та дефляційну складові.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У закордонній [7, 9, 13 тощо] і вітчизняній [3–6, 8, 10–12 тощо] літературі налічується безліч публікацій, присвячених питанням інфляції і моделям декомпозиції економічного зростання. Всі вони у той чи іншій мірі сприяли вирішенню цих проблем. Але точність і обґрунтованість окремих моделей декомпозиції залишаються дискусійними, тому існує проблема їх удосконалення для практичного використання в аналізі і прогнозуванні розвитку економіки.

Метою статті є подальше вдосконалення модельного апарату декомпозицій економічного розвитку і його використання на прикладі розкладання динаміки ВВП України за фізичною і дефляційною складовими.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відомо, що інфляція, як процес знецінення грошей, викликається перевищенням кількості грошей, що перебувають в обігу, над їхнім товарним забезпеченням. Інфляція та інфляційні процеси проявляються в підвищенні цін (явному й прихованому) на товари і послуги, незадоволенні населення, порушенні функціонування грошової системи, скупки населенням твердої іноземної валюти. Вона створює фінансову напругу в країні і в остаточному підсумку приводить до зростання вартості життя.

Оцінка інфляційних процесів державною статистикою здійснюється за допомогою системи показників, що характеризують зміну цін на товари й послуги та зміну співвідношення між товарною і грошовою масою. Для цього використовується сис-

тема індексів цін на товари і послуги – індекси споживчих цін, індекси цін виробників промислової продукції, індекси цін за видами економічної діяльності, індекси–дефлятори тощо.

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) є показником зміни у часі цін і тарифів на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання. Він вказує на зміну вартості фіксованого набору кошика товарів та послуг і є відношенням вартості споживчого кошика поточного року до його вартості у базовому році.

Індекс–дефлятор ВВП визначається як співвідношення номінального та реального ВВП за певний проміжок часу. Він є мірилом загальної інфляції (дефляції), що спостерігалася протягом періоду, ціни якого прийнято за базові для обчислення реального ВВП.

Зараз інфляція вимірюється за допомогою індексу споживчих цін. Але він з достатньою точністю характеризує зміну цін лише на ту частину товарів і послуг, що споживається населенням. Інша частина, яка охоплює 25–30% товарів і послуг, не враховується цим індексом, тоді як гроші знецінюються всі, у тому числі і ті, що передбачені для придбання неспоживчих товарів.

Крім того, індекс споживчих цін визначається за заздалегідь встановленим укрупненим позиціям. Він не враховує зростання цін на інші товари, особливо на ті, що позиціонуються як нові, хоч, в окремих випадках, новими є лише назва чи етикетка.

Індекс–дефлятор теж має свої недоліки, бо він не враховує зміну цін на повний обсяг імпорту, а враховує лише чистий експорт (різницю між експортом і імпортом). Але він показує міру зміни цін на всі товари і послуги, охоплюючи як споживчі товари, так і іншу продукцію промисловості, будівництва тощо. До того ж якщо зіставити динаміку індексу споживчих цін і індексу–дефлятора, варто відмітити, що характер зміни цих індексів майже аналогічний (рис. 1).

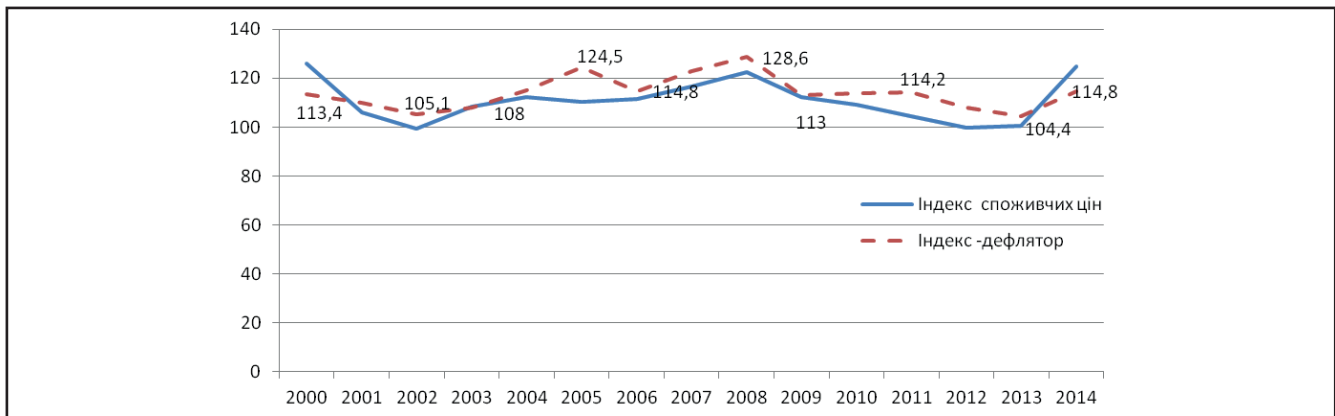

Рисунок 1. Динаміка індексу фізичного обсягу і індексу-дефлятора ВВП у 2000–2014 роках

Відповідно до цього дослідники пропонують використовувати той чи інший індекс у залежності від цілей дослідження. Аналіз показує, що для дослідження динаміки цін на життєвому рівні можна використовувати індекс інфляції, а на макrorівні у якості такого показника доцільно було б використовувати індекс-дефлятор, який більш точно показує зміцнення чи знецінення грошей. Тим більше що індекс-дефлятор використовується у Системі національних рахунків як один з головних показників і обраховується вітчизняною статистикою.

Звідси виникає необхідність більш точного обчислення впливу зміни цін на результати розвитку економіки, на віділення з показників ВВП у номінальному виразі дефляційної складової і реального приросту.

Другою проблемою існуючих методів декомпозиції номінального ВВП є та обставина, що при визначенні впливу його складових на динаміку ВВП послідовно-ланцюговим методом виникає проблема «спільного залишку», який додається до чинника, що знаходиться на другому місці у моделі декомпозиції. Наприклад, якщо визначати приріст ВВП номінального у 2011 році, що становив 228 593 млн. грн., як різницю ВВП реального у 2011 і у 2010 роках, то він становить 60 512 млн. грн. Приріст же за рахунок дефляції (при використанні остаточного принципу розподілення) буде дорівнювати 16 8081 млн. грн. У разі визначення спочатку зміни ВВП за рахунок індексу-дефлятора його вплив буде дорівнювати 159 123 млн. грн. Тобто з'являється «спільний залишок», який зараз додається до дефляційної складової. Це досить вагома похибка, і її вирішення потребує використання відповідних методів аналізу в процесі декомпозиції ВВП.

У теперішній час на макrorівні для аналізу результативних показників роботи економіки в цілому, галузей, їхніх підрозділів найбільш поширеним і ефективним є метод факторного аналізу. В його основі закладені методи розкладення і послідовної деталізації. Такий аналіз дозволяє розкрити процес формування результатів виробництва, виявити причини зміни показників і допомагає визначити найбільш ефективні напрямки їх зміни. Факторний аналіз передбачає розкладання абсолютного або відносного приросту досліджуваного показника на частини, які відповідають впливу кожного з факторів, що формують величину досліджуваного показника.

У роботі [6] запропонована аналітична модель декомпозиції економічного розвитку. Вона у загальному вигляді

представлена як функція U залежності від двох факторів – X і Y і отримана наступним чином.

Якщо функцію

$$U = X * Y \quad (1)$$

застосувати для періоду t і періоду 0 (базового періоду), отримуються такі вирази:

$$\begin{aligned} U_t &= X_t * Y_t \\ U_0 &= X_0 * Y_0 \end{aligned}$$

Звідси

$$\Delta U = X_t * Y_t - X_0 * Y_0 \quad (2)$$

Враховуючи, що $X_t = X_0 + \Delta X$, а $Y_t = Y_0 + \Delta Y$, вираз (2) перетворюється таким чином

$$\begin{aligned} \Delta U &= X_t * Y_t - X_0 * Y_0 = (X_0 + \Delta X) * (Y_0 + \Delta Y) - X_0 * Y_0 = \\ &= X_0 * Y_0 + X_0 * \Delta Y + \Delta X * Y_0 + \Delta X * \Delta Y - X_0 * Y_0 = \\ &= X_0 * \Delta Y + Y_0 * \Delta X + \Delta X * \Delta Y \end{aligned} \quad (3)$$

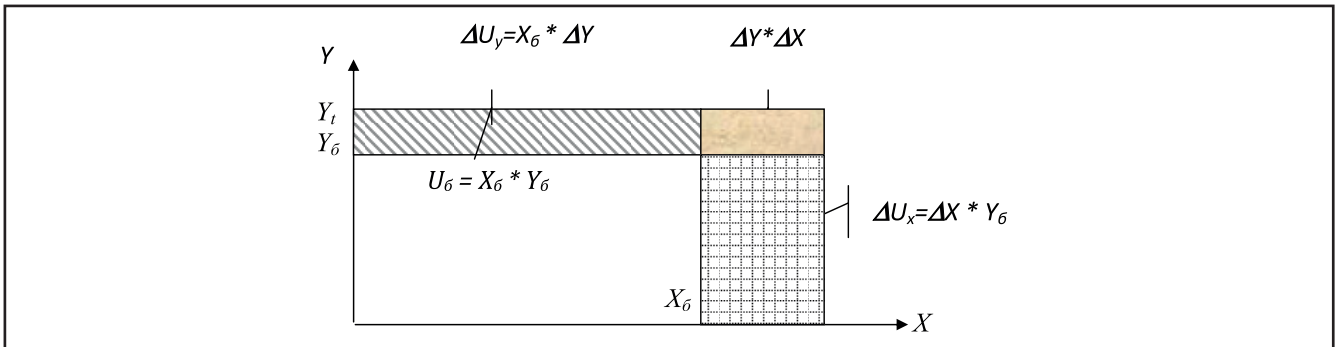
Отриманий вираз свідчить про те, що перша складова $X_0 * \Delta Y$ розуміється як приріст функції за рахунок зміни фактора Y , друга складова – за рахунок зміни фактора X і третя складова – за рахунок спільної дії факторів X і Y .

Графічна інтерпретація виразу (3) наочно показана на рис. 2, з якого видно, що третя складова приросту є спільною дією саме цих факторів. Це трактування уточнює положення теорії економічного зростання, якої дотримуються більшість країн світу і згідно з якою спільна дія факторів є результатом дії лише науково-технічного прогресу.

Такий висновок легко спростовується при аналізі виразу (3) і графіка на рис. 2, з яких видно, що в декомпозиції беруть участь лише ті фактори, які задіяні у функції, що аналізується. При цьому якщо приріст одного з факторів дорівнює нулю, то і спільна дія факторів буде дорівнювати нулю, що підтверджує неправомірність віднесення спільної дії факторів до дії лише фактора – науково-технічного прогресу.

Так, при декомпозиції зростання ВВП в Україні за рахунок продуктивності і витрат праці у 2001–2008 роках, коли витрати праці майже не змінювались і спільна дія цих факторів була незначною, і майже весь приріст забезпечувало зростання продуктивності праці, неправомірно стверджувати про відсутність науково-технічного прогресу у цей період. Очевидно, що зростання продуктивності праці здійснювалось не без впливу науково-технічного прогресу, але і витрати праці набували іншої якості.

На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що спільну дію факторів у випадку їх незначного приросту

Рисунок 2. Графік декомпозиції функції економічного зростання з визначенням впливу зміни аргументів і їх спільної дії

Джерело: розроблено автором [6].

доцільно визначати за допомогою послідовно–ланцюгового методу або у випадку значного приросту факторів – розподіляти її за пропорційним (або іншим) методом.

При використанні послідовно–ланцюгового методу вплив першого фактора визначається як добуток його приросту на базові рівні інших, другого – як добуток досліджуваного рівня першого фактора на приріст другого і на базові рівні інших і так далі.

Величина впливу фактора при розрахунках послідовно–ланцюговим методом залежить від його місця у формулі (1), тому що, як правило, нерозподілений залишок сукупного впливу факторів додається до фактора, що знаходиться у рівнянні на останньому місці.

Додавання спільного ефекту факторів до одного з них у разі незначного приросту суттєво не впливає на точність аналізу. У випадку значного приросту досліджуваного показника спільний вплив доцільно розподіляти між факторами. Для цього можна пропонувати метод пропорційного розподілу спільного впливу факторів на досліджуваний чинник.

Відповідно до наведеної моделі декомпозиції здійснимо факторне розкладання приросту ВВП на фізичну і дефляційну складові.

Відомо, що ВВП найбільш коректно визначається таким чином:

$$ВВП_t = ВВП_0 \cdot I\phi_t \cdot I_d_t \quad (4)$$

де $I\phi_t$ – індекс фізичного обсягу ВВП, I_d_t – індекс–дефлятор ВВП.

Для визначення впливу зазначених чинників на зміну ВВП поділимо ліву і праву частини формули (4) на $ВВП_0$ і отримуємо цей вираз в індексному виразі.

$$ВВП_t / ВВП_0 = I\phi_t \cdot I_d_t \quad (5)$$

$$I_{ВВП_t} = I\phi_t \cdot I_d_t \quad (6)$$

Далі, відповідно формулам (1) – (3) можна записати, що зміна індексу ВВП за рахунок зміни індексу фізичного обсягу становить

$$\Delta I_{ВВП I\phi_t} = (I\phi_t - I\phi_0) \cdot I_d_0 \quad (7)$$

і за рахунок зміни індексу–дефлятора дорівнює

$$\Delta I_{ВВП I_d_t} = I\phi_t \cdot (I_d_t - I_d_0) \quad (8)$$

Економічне трактування отриманих результатів можна представити таким чином: вираз (7) показує зміну індексу ВВП за рахунок фізичної складової, а вираз (8) – за рахунок інфляційної складової.

Наведений підхід до декомпозиції економічного зростання виходить з мультиплікативного представлення моде-

лі зв'язку ВВП і факторів виробництва. У випадку адитивної форми зв'язку приріст розкладається пропорційно приросту факторів–аргументів.

Декомпозиція приросту ВВП за фізичною і дефляційною складовими за 2010–2014 роки наведена у табл. 1. Показники номінального ВВП, індексу фізичного обсягу і індексу–дефлятора відповідають оприлюдненим даним Держстату [1, 2]. Інші розраховувались згідно з наведеними у таблиці формулами. Індекси у процентному виразі переводились у коефіцієнти. Декомпозиція ВВП на фізичну і дефляційну складові здійснена з розподіленням спільного впливу факторів.

Декомпозиція ВВП з розподіленням спільного впливу факторів за даними 2011 року схематично показана на рис. 3. При декомпозиції послідовно–ланцюговим методом спільний вплив фізичного і дефляційного чинників («спільний залишок»), який у 2011 році дорівнював 8958 млн. грн., або 3,9% усього приросту ВВП, був би віднесений до дефляційної складової. У цьому разі фізична складова налічувала б 26,5% загального приросту, а дефляційна – 73,5%. При декомпозиції спільного впливу методом пропорційного розподілу одна його частина обсягом 2468 млн. грн. додається до фізичної складової приросту, а друга, обсягом 6490 млн. грн., додається до дефляційної складової. При такому розподілі фізична складова зростає до 27,6 відсотків, а дефляційна – знизиться до 72,4%. Зрозуміло, що такі похибки при використанні послідовно–ланцюгового методу свідчать про неприйнятність його застосування навіть при невеликих обсягах спільного впливу.

До речі, даний приклад свідчить про те, що у 2014 році по відношенню до 2010 року майже 48% приросту ВВП було дефляційною складовою, що свідчить про подорожчання товарів і послуг майже у 1,5 раза (рис. 4). На стільки ж знецінилися наші гроші. Відповідно можна вважати це явище як інфляційний податок на населення і економіку.

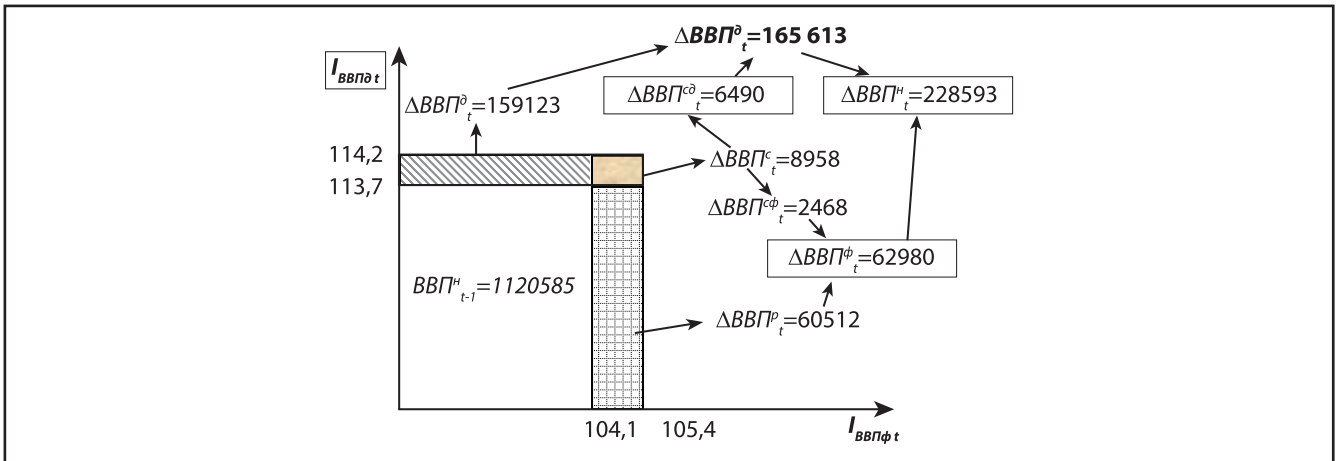
При цьому слід відмітити, що надпланова інфляція (дефляція) сприяє виконанню бюджету, на жаль, не за рахунок реальних обсягів виробництва. Недарма всі уряди при складанні бюджетів закладають нереально малі розміри інфляції з тим, щоб виконати планові доходи за рахунок надпланових інфляційних надходжень і відрпортувати суспільству про виконання бюджетних видатків.

Враховуючи великий негативний вплив надмірної інфляції, велику увагу слід приділяти формуванню й реалізації заходів економічної політики, що спрямовані на її стримування. До речі, всі вони відомі і досить часто проголошуються, але не

Декомпозиція приросту ВВП за фізичною і дефляційною складовими

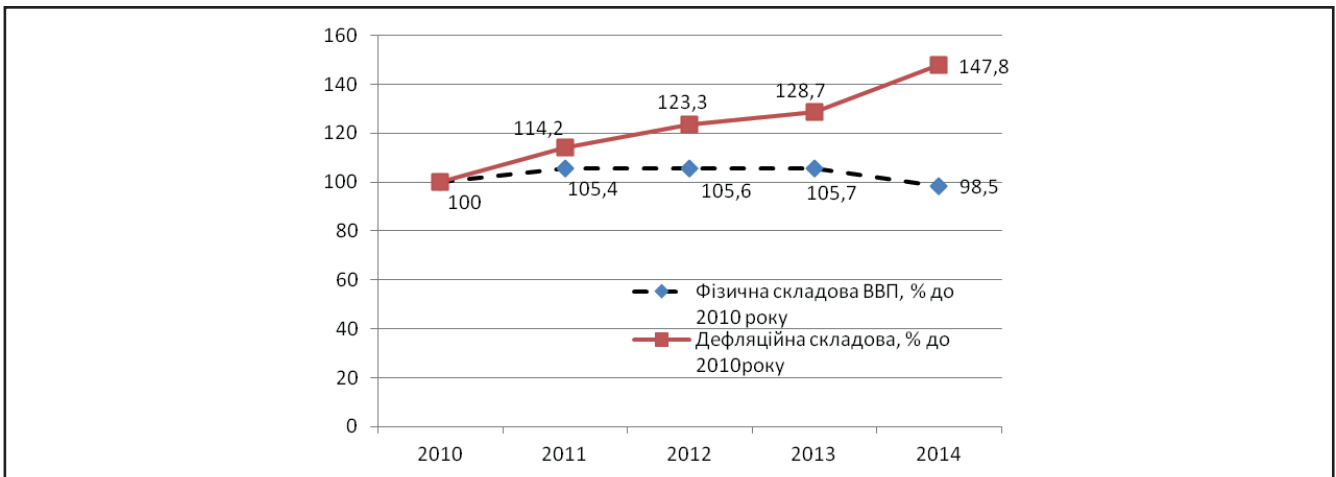
Показники	Умовні позначення і формули розрахунку	2010	2011	2012	2013	2014 ¹⁾
ВВП номінальний, млн.грн.	VVP_t^H	1120585	1349178	1459096	1522657	1556728
+/- до попереднього року	$\Delta VVP_t^H = VVP_t^H - VVP_{t-1}^H$	173839	228593	109918	63561	34071
індекс ВВП номінального	$I_{VVP}^H = VVP_t^H / VVP_{t-1}^H$	1,184	1,204	1,081	1,044	1,022
Індекс фізичного обсягу	$I_{VVP}^{фз}$	1,041	1,054	1,002	1,00	0,891
Індекс-дефлятор	$I_{VDP}^{фз}$	1,137	1,142	1,08	1,044	1,148
Приріст ВВП за рахунок зміни $I_{VDP}^{фз}$	$\Delta VVP_t^{фз} = VVP_t^H * (I_{VDP}^{фз,t} - 1)$	38817	60512	2698	0	-165970
Приріст ВВП за рахунок зміни $I_{VVP}^{фз}$	$\Delta VVP_t^{фз} = VVP_t^H * (I_{VVP}^{фз,t} - 1)$	129704	159123	107934	63558	224604
Приріст ВВП за рахунок спільної зміни $I_{VDP}^{фз}$ і $I_{VVP}^{фз}$	$\Delta VVP_t^{фз} = VVP_t^H * (I_{VDP}^{фз,t} - 1) * (I_{VVP}^{фз,t} - 1)$	5318	8958	-714	0	-24564
у тому числі спільна зміна за рахунок $I_{VDP}^{фз}$	$\Delta VVP_t^{фз} = \Delta VVP_t^{фз} / (I_{VDP}^{фз,t} - 1) * (I_{VDP}^{фз,t} - 1)$	1225	2468	-17	0	68652
за рахунок $I_{VVP}^{фз}$	$\Delta VVP_t^{фз} = \Delta VVP_t^{фз} / (I_{VVP}^{фз,t} - 1) * (I_{VVP}^{фз,t} - 1)$	4093	6490	-697	0	-93215
Фізична складова приросту, млн. грн.	$\Delta VVP_t^{фз} = \Delta VVP_t^{фз} + \Delta VVP_t^{фз}$	40042	62980	2681	0	-97318
% до загального приросту	$\% \Delta VVP_t^{фз} = \Delta VVP_t^{фз} / \Delta VVP_t^H * 100$	23,0	27,6	2,4	0,0	-285,6
% до 2010 року	$\% \Delta VVP_t^{фз, 2010} = \% \Delta VVP_t^{фз} / I_{VVP}^{фз,t} * 100$	100	105,4	105,6	105,7	98,5
Дефляційна складова приросту ВВП, млн. грн.	$\Delta VVP_t^д = \Delta VVP_t^H - \Delta VVP_t^{фз}$	133797	165613	107237	63561	131389
% до загального приросту	$\% \Delta VVP_t^д = \Delta VVP_t^д / \Delta VVP_t^H * 100$	77,0	72,4	97,6	100,0	385,6
% до 2010 року	$\% \Delta VVP_t^д, 2010 = \% \Delta VVP_t^д / I_{VDP}^{фз,t} * 100$	100,0	114,2	123,3	128,7	147,8

1) – попередні дані

Рисунок 3. Схема декомпозиції ВВП на фізичну і дефляційну складові з розподіленням спільного впливу факторів за даними 2011 року

Джерело: розроблено автором.

Рисунок 4. Динаміка фізичної і дефляційної складових ВВП у 2010–2014 роках

Джерело: побудовано автором.

завжди реалізуються. Виходячи з макроекономічних позицій для стримування інфляції необхідно:

1) здійснювати загальноєкономічні заходи щодо стримування інфляції:

- переглянути бюджет на 2016 рік за новими макроекономічними показниками, зробивши його малодефіцитним та припинивши нарощування неефективних видатків, додержуватися цих підходів при розробленні бюджетів на наступні роки;

- погасити інфляційні очікування населення за рахунок оприлюднення і чіткого дотримання плану антиінфляційних заходів уряду і НБУ;

- адміністративними методами усунути картельні змови, особливо в частині ціноутворення на товари і послуги природних монополій;

- збільшити імпорт продукції за позиціями, де є дефіцит і які не пригнічують вітчизняне виробництво;

2) всіляко сприяти зростанню ВВП:

- збільшувати ВВП за рахунок перебудови галузевої структури економіки, віддавши перевагу стимулюванню галузей з більш високою продуктивністю;

- переорієнтувати структуру кінцевого використання на збільшення валового нагромадження, на створення і виконання бюджету розвитку;

- збільшити ВВП за рахунок нарощування власного видобутку газу і інших енергоресурсів з поступовим переходом на світові ціни енергоносіїв при одночасному наданні газових субсидій найбільш вразливим верствам населення тощо;

3) стримувати зростання грошової маси:

- стимулювати банки до видачі довгострокових кредитів, що буде сприяти зменшенню обіговості грошей;

- пов'язати вільні гроші населення за рахунок житлової іпотеки, продажу земельних ділянок під дачне та котеджне будівництво тощо.

Хоча всі ці заходи відомі, але їх реалізація не завжди по силам органам влади. Однак проблема залишається, і актуальність її усунення чи хоча б пом'якшення зростає.

Висновки

1. У теперішній час для оцінки ступеня знецінення грошей використовується переважно індекс споживчих цін. Враховуючи, що він охоплює лише споживчі товари і послуги, а зміна цін на інші товари і послуги (інвестиційні тощо) не враховується цим індексом, для аналізу динаміки цін на макрорівні доцільно використовувати індекс-дефлятор.

2. Існуючий метод перерахунку ВВП у постійні ціни і подальша його декомпозиція на фізичну і дефляційну складові

за допомогою індексу фізичного обсягу і індексу–дефлятора передбачає додавання спільної дії цих чинників («спільного залишку») до дефляційної складової, що спотворює результати розкладання у випадках суттєвої зміни хоча б одного з них. Для усунення цього недоліку «спільний залишок» доцільно розподіляти між чинниками декомпозиції методом пропорційного розподілу.

З. За останні роки в економіці України має місце значний «інфляційний податок» на населення і бізнес. Майже щорічно гроші значно знецінюються, а компенсація падіння купівельної спроможності грошей населенню є незначною. Посилання на сучасну кризу не знімає це питання. Тут головною причиною є популістські заходи, що активно використовуються політиками, особливо, у період виборів. Тільки за умови життя за коштами, що продукує реальна економіка, можливо мати стабільну грошову систему.

Список використаних джерел

1. Статистичний щорічник України за 2013 рік / Державна служба статистики України. – К.: 2015. – 566 с.
2. Національні рахунки України за 2013 рік / Державна служба статистики України. – К.: 2015. – 155 с.
3. Найденов В.С. Инфляция и монетаризм. Уроки антикризисной политики / В.С. Найденов, А.Ю. Сменковский. – К.: Ін Юре, 2003. – 352 с.
4. Мочерний С.В. Економічна теорія.: навч. посібник / С.В. Мочерний. – 3-є вид., перер. і доп. – К.: Академія, 2005. – 640 с.

5. Петрик О.І. Інфляція в Україні: проблеми, ризики, перспективи / О.І. Петрик / Вісник НБУ. – 2007. – №3. – С. 2–8.

6. Беседін В.Ф. Методи аналізу розвитку економіки на макrorівні / Економіка України: проблеми і перспективи інноваційного розвитку. Колективна монографія. За ред. В.Ф. Беседіна, А.С. Музиченко. – К.: НДЕІ, 2011. – С. 28–38.

7. Бессонов В.А. О динамике совокупной факторной производительности в российской переходной экономике / В.А. Бессонов. – Экономический журнал ВШЭ. – №4. – 2004. – С. 542–587.

8. Воронін О.О. Визначення показників економічної ефективності виробництва на основі модифікації ресурсного підходу / О.О. Воронін // Економіка України. – №10. – 2007. – С. 29–37.

9. Кендрик Дж. Тенденции производительности в США / Дж. Кендрик; Пер. с англ. С.А. Батасова; Под ред. и с предисл. Я.Б. Кваша. – М.: Статистика, 1967. – 315 с.

10. Манцуров І.Г. Статистика економічного зростання та конкурентоспроможність країни / І.Г. Манцуров. – К.: КНЕУ, 2006. – 392 с.

11. Калюжный В.В. Теория и методы факторного анализа экономического роста / В.В. Калюжный // Экономическая кибернетика. Междунар. науч. журнал. – Донецк, 2003. – №3–4 (21–22). – С. 26–35.

12. Пенькова О.Г. Методология прогнозирования основных макроэкономических показателей на довгостроковий період / О.Г. Пенькова // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – К.: НДЕІ, 2011. – №2 (116). – С. 88–98.

13. Solow R.M. Technical Change and the Aggregate Production Function // The Review of Economics and Statistics. 1957. Vol. 39. №3. P. 312–320.

О.І. ПОПРОЗМАН,
к.е.н., доцент

Засоби державного управління розвитком соціальної інфраструктури України

У статті досліджено та узагальнено поняття соціальної інфраструктури. Визначено головні складові соціальної політики держави, акцентована увага на соціально–економічних нормах і нормативах як на одному з важливих засобів державно–регулювання соціальною інфраструктурою.

Ключові слова: засоби управління, соціальна інфраструктура, соціально–економічні норми, соціальна політика держави, ринкова економіка, соціальні гарантії, соціальний мінімум, рівень життя населення.

А.І. ПОПРОЗМАН,
к.э.н., доцент

Средства государственного управления развитием социальной инфраструктуры Украины

В статье исследованы и обобщены понятия социальной инфраструктуры. Определены главные составляющие социальной политики государства, акцентировано внимание на социально–экономических нормах и нормативах как на одном из важных средств государственного регулирования социальной инфраструктурой.

Ключевые слова: средства управления, социальная инфраструктура, социально–экономические нормы, социальная политика государства, рыночная экономика, социальные гарантии, социальный минимум, уровень жизни населения.

А. ПОПРОЗМАН
Ph.D., associate professor

Means of public administration development of social infrastructure of Ukraine

In the article the concept and generalized social infrastructures. The basic components of social policy, also focused on the socio–economic norms and regulations as one of the important means of state regulation of social infrastructure.

Keywords: facilities management, social infrastructure, social and economic standards, social policy, market economy, social security, social minimum standard of living.